

חווית המפגש של נשים אלהוריות עם אנשי רפואה בישראל

גב' מירב בן דוד כהן ופרופ' דורית סגל-אנגלצ'ין

המחלקה לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

שיטת המחקר

מחקר זה, הנשען על הפרדיגמה הפמיניסטית ביקורתית, התבסס על ראיונות עומק חצי-מובנים עם 12 נשים המגדירות עצמן כאלהוריות או כמתלבטות בנוגע לאימהות. הראיונות נותחו בביתוח תמטי.

מטרת המחקר

המחקר הנוכחי ביקש להרחיב את הידע המצומצם הקיים באמצעות בחינת חווית המפגש של נשים אלהוריות עם רופאים בישראל, המאופיינת במדיניות פרו-נטליסטית.

רקע

מחקרים מעטים בחנו את חווית המפגש של נשים אלהוריות עם אנשי רפואה, ובישראל נושא זה טרם זכה להתייחסות מחקרית. התמונה העולה מן המחקרים הקיימים מלמדת כי נשים אלהוריות רבות חוות חוסר הבנה, ביקורתיות והתנשאות מצד רופאים.

ממצאים

התפיסה החברתית הרווחת, שלפיה כל אישה מעוניינת להפוך לאם, באה לידי ביטוי גם בהתייחסות של רופאים כלפי נשים אלהוריות.

אופני הביטוי

פתולוגיזציה של הבחירה או ההתלבטות לגבי אלהורות

מרבית המשתתפות חוו תחושת אחרות במפגשים עם רופאים, לנוכח תגובותיהם אשר הציגו את הבחירה או ההתלבטות ביחס לאלהורות כנושא בעייתי המצריך בירור וטיפול נפשי, ולא כבחירה שקולה ולגיטימית.

"ואני כזה לא, אני פשוט לא יודעת מה אני רוצה", כזה... ואז [הרופא עונה לה] – 'חשבת ללכת לטיפול?'... למה אני צריכה ללכת לטיפול?! אם אישה לא יודעת שהיא רוצה להיות אמה או [לא] רוצה בזה... אז כנראה שהיא צריכה לטפל בעצמה."

סירוב לספק אמצעי מניעה ארוכי טווח

חלקן דיווחו על סירוב או התנגדות מצד רופאים לספק להן אמצעי מניעה ארוכי טווח או לבצע ניתוחי עיקור. הדבר נקשר לתפיסה של הרופאים הרואה באלהורות בחירה זמנית הצפויה לחלוף עם הזמן.

"הוא אמר 'אני רושם לך רק זריקה אחת, כי אם תרצי ילדים זה יפריע לפריון'. ואמרתי לו 'אני לא רוצה ילדים'. הוא אמר לי 'בגילך את עדיין לא יודעת'. הייתי אז בת 30... [זה מרגיש] מאוד מתנשא, מאוד מתנשא ומאוד תסריטאי... כאילו הוא אמר את שלו, הוא סימן וי."

לחץ להרות או לעבור הליך של שימור פוריות

רבות מהמשתתפות דיווחו על לחץ שהופעל עליהן מצד רופאים להרות או לעבור הליך של שימור פוריות.

"...פשוט הלכתי אליה [לרופאת נשים] לבדיקה שגרתית נראה לי... ואז בסוף הבדיקה היא התחילה להציע לי הקפאת ביציות. ואז אמרתי לה שכאילו זה מיותר כל מה שהיא עכשיו מספרת לי וגם שאני לא כל כך מעוניינת לשמוע את זה, אז היא אמרה לי... שהיא מחויבת להגיד את הדבר הזה. אמרתי לה 'לא נראה לי ש... את לא מחויבת לשום דבר'. וגם עכשיו זה, זה סופר מכעים אותי ומעצבן אותי, ממש! ובאופן כללי, כל מחשבה ללכת לרופאת נשים גורמת לי stress..."

מסקנות והמלצות

ממצאי המחקר מאירים את השפעת הנורמות המגדריות על השיח הרפואי עם נשים, ואת האתגרים הייחודיים הניצבים בפני נשים אלהוריות ונשים המתלבטות בנוגע לאימהות בעת קבלת טיפול רפואי.

ברמת המדיניות, הממצאים מדגישים את חשיבות העלאת המודעות בקרב אנשי רפואה למגוון הבחירות המשפחתיות של נשים כיום. מודעות זו עשויה לתרום ליצירת מפגשים רפואיים המותאמים לבחירות ולצרכים הייחודיים של אוכלוסיות נשים שונות, ובכך לשפר את איכות הטיפול הניתן להן.

פרטי קשר:

מירב בן דוד כהן

Meiravbdc@gmail.com